

Päivämäärä: 12.3.2022

Tiedote tutkittaville koskien projektia "Perusoikeudet ja pandemian jälkeinen elpyminen" (osa konsortiota "Oikeudenmukainen toipuminen pandemiasta? Perustuslailliset oikeudet, legitiimi hallinta ja saadut opit, "JuRe")

Tämä tietosuojaseloste kuvaa sitä, miten projektin tutkimusaineistoon kuuluvia henkilötietoja tullaan käsittelemään tutkimuksessa.

1. Rekisterinpitäjä

Turun yliopisto

Yhteyshenkilö projektia koskevissa asioissa

Nimi: Janne Salminen (rekisterinpitäjän edustaja)
Osoite: Caloniankuja 3, 20500 Turku
Puh.: 0415073537
E-mail: jajasa@utu.fi

2. Kuvaus tutkimuksesta ja henkilötietojen käsittelystä

Tutkimuksessa tarkastellaan covid-19-pandemian aikana suomalaiseen perusoikeusjärjestelmään kohdistuneita paineita ja kartoitetaan erilaisia muutostarpeita. Tutkimme yksilön oikeuksien ja kollektiivisten oikeuksien syntyneitä jakolinjoja ja jännitteitä tarkoituksenamme löytää oikeudellinen tasapaino yksilön ja yhteisön oikeuksien välille. Lainsäädännön näkökulmasta tarkastelemme, olisiko valmiuslainsäädäntöön turvautumisen sijasta mahdollista valmistautua pandemian kaltaisiin uhkiin luomalla vastaavan kaltaisia tilanteita varten erityinen, tavalliseen lainsäädäntöön perustuva lainsäädännöllinen kehys. Hyödynnämme lainopillista lähestymistapaa ja keskitymme voimassa olevan oikeuden tulkintaan ja systematisointiin sekä tekemään ehdotuksia uuden lainsäädännön varalle.

Oikeudellisen argumentaation analysoimiseksi hyödynnämme tutkimusaineistona pandemia-ajan lainsäädännöllisiä päätöksiä, perustuslakivaliokunnan lausuntoja, tuomioistuinratkaisuja sekä ylimpien laillisuusvalvojen päätöksiä sekä oikeustieteen piiristä esitettyjä tulkintoja ja analyysejä. Tärkeänä osana tutkimusta ovat vertailut, erityisesti pohjoismaisten oikeusjärjestysten kesken.

Mainittu viranomaisten pandemian aikainen ratkaisutoiminta sisältää myös salassa pidettäviä tietoja, eli ainakin henkilöiden terveydentilaa koskevia tietoja. Ratkaisutoiminnassa arvioidaan viranomaisten oikeudellista päätöksentekoa, ei yksittäisiä asianosaisia tai heitä koskevia salassa pidettäviä tietoja.

3. Tutkimusryhmän vastuullinen yhteyshenkilö

Nimi: Janne Salminen
Osoite: Caloniankuja 3, 20500 Turku
Puh.: 0415073537
E-mail: jajasa@utu.fi

4. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Päivämäärä: 12.3.2022

Turun yliopiston tietosuojavastaava on tavoitettavissa sähköpostitse osoitteesta: dpo@utu.fi.

5. Henkilöt, jotka osallistuvat henkilötietojen käsittelyyn

Prof. Janne Salminen (Turun yliopisto), tohtori Mehrnoosh Farzamfar (Turun yliopisto) ja projektitutkija Janna Tuominen (Turun yliopisto).

6. Tutkimuksen nimi sekä tutkimuksen kesto

Tutkimuksen nimi: Perusoikeudet ja pandemian jälkeinen elpyminen (osa konsortiota "Oikeudenmukainen toipuminen pandemiasta? Perustuslailliset oikeudet, legitiimi hallinta ja saadut opit, JuRe"). Tutkimuksen rahoituskausi on 1.9.2021–31.12.2024.

Henkilötietojen käsittelyn ajallinen kesto: Tutkimusaineisto pyritään mahdollisimman pitkälle anonymisoimaan. Ainakin suorat sekä vahvat epäsuorat tunnisteet poistetaan viipymättä tutkimusaineiston keräämisen jälkeen. Epäsuorat tunnisteet poistetaan mahdollisuuksien mukaan. Eri puolilla Suomea ratkaistut oikeustapaukset sisältävät kuitenkin todennäköisesti hyvin moninaista tietoa monenlaisista henkilöistä. Täydellinen anonymisointi vaatisi tämän vuoksi erittäin pitkällistä selvitystyötä ja olisi todennäköisesti mahdotonta. Tästä syystä aineistoon voi jäädä tunnisteellisia tietoja. Tutkimusaineistoa säilytetään huolellisesti suojattuna hankkeen rahoituskauden ajan.

7. Henkilötietojen lainmukainen käsittelyperuste

Henkilötietoja käsitellään seuraavan, tietosuoja-asetuksen 6(1) artiklassa mainitun, käsittelyperusteen nojalla:

- rekisteröidyn suostumus;
- käsittely on tarpeen sopimuksen täytäntöön panemiseksi;
- rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen;
- käsittely on tarpeen rekisteröidyn elintärkeiden etujen suojaamiseksi;
- käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi:
 - tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastollisia tarkoituksia varten;
 - tieteellisten aineistojen tai kulttuurisperinnöllisten materiaalien arkistointia varten;
- rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettu etu.

8. Tutkimusmateriaaliin sisältyvät henkilötiedot sekä suojoimenpiteet

Tutkimuksessa kerätään oikeuskäytäntöä, joka voi sisältää henkilötietoja. Kerääminen toteutetaan pyytämällä aineistoa suoraan viranomaisilta, jotka huolehtivat niiden tietoturvasesta toimittamisesta omien suojoitoimiensa puitteissa. Aineisto anonymisoidaan mahdollisimman pitkälle heti aineiston keräämisen jälkeen. Ainakin suorat sekä vahvat epäsuorat tunnisteet poistetaan viipymättä tutkimusaineiston keräämisen jälkeen. Epäsuorat tunnisteet poistetaan mahdollisuuksien mukaan.

9. Erityiset henkilötietoryhmät (arkaluontoiset henkilötietoryhmät)

Tutkimuksessa käsitellään seuraavia erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja:

Päivämäärä: 12.3.2022

Aineisto sisältää ainakin terveydentilaa koskevia tietoja, mutta mahdollisesti myös muita erityisryhmien henkilötietoja. Selostetta täydennetään tarpeen vaatiessa.

Erityisiä henkilötietoryhmiä käsitellään seuraavan, tietosuoja-asetuksen artiklaan 9(2) perustuvan, käsittelyperusteen nojalla:

- rekisteröidyn suostumus;
- käsittely on tarpeen rekisteröidyn elintärkeiden etujen suojaamiseksi;
- käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi:
 - tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastollisia tarkoituksia varten;
 - tieteellisten aineistojen tai kulttuurisperinnöllisten materiaalien arkistointia varten;

10. Henkilötietojen keräämisen lähteet

Mahdollisia henkilötietoja sisältyy hallinto-oikeuksien ja ylimpien laillisuusvalvojen ratkaisuihin, jotka pyydetään suoraan viranomaisilta tutkimusluvan nojalla (Helsingin hallinto-oikeus, Turun hallinto-oikeus, Vaasan hallinto-oikeus, Hämeenlinnan hallinto-oikeus, Itä-Suomen hallinto-oikeus, Pohjois-Suomen hallinto-oikeus, korkein hallinto-oikeus sekä oikeuskanslerinvirasto ja oikeusasiamiehen kanslia).

11. Henkilötietojen siirtäminen ja jakaminen kolmansille osapuolille

Henkilötietoja ei siirretä Turun yliopiston/tutkimusryhmän ulkopuolelle.

12. Henkilötietojen siirtäminen EU:n tai ETA:n ulkopuolelle

Henkilötietoja ei siirretä Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

13. Automaattinen päätöksenteko ja noudatettavat suojoimet

Automaattista päätöksentekoa ei toteuteta käsiteltäviin henkilötietoihin.

Henkilötietoihin sovelletaan seuraavia suojoimia:

- Aineisto on salassa pidettävää.
- Kirjalliseen materiaaliin sovellettavat suojoimet: Tutkimuksessa ei synny kirjallista materiaalia.
- IT-järjestelmissä toteutettava henkilötietojen käsittely:

Tutkijoilla on käytössään Turun yliopiston IT-palveluiden tarjoamat työasemat. IT-palvelujen tarjoamiin työasemiin ja palvelimiin asennetaan keskitetysti päivitykset keskeisimpiin tietoturvan kannalta tärkeisiin 3. osapuolen sovelluksiin. Tutkijat käyttävät yliopiston tarjoamia verkkoja, jotka on eristetty Internetistä palomuurilla, joka ei oletuksena salli pääsyä työasemille internetistä ja tyypillisesti sallii eri verkkoalueiden välillä vain tarpeellisen liikenteen. Etätöitä tehdessään tutkijat liittyvät yliopiston verkkoon VPN-yhteyden kautta. Yliopiston IT-palvelut valvoo yliopiston järjestelmien ja verkon käyttöä. Pääsvalvonta yliopiston IT-laitteisiin on järjestetty vaatimalla yliopiston tunnuksia sisään kirjautuessa. Tutkimusta tehdään yliopiston tiloissa ja mahdollisesti etätöinä. Yliopistojen tiloissa on käytössä pääsvalvonta kulkulupien muodossa.

Päivämäärä: 12.3.2022

Etätyöolosuhteissa pääsyvalvonnasta huolehditaan kodin normaalin suojauksen kautta. Tutkimusaineisto säilötään yliopiston tarjoamalle verkkolevyille. Yliopiston työasemiin ja verkkoihin on pääsy vain yliopiston tarjoamilla utu-tunnuksilla. Verkkolevyille, jolle tutkimusaineisto tallennetaan, on pääsyoikeudet vain niillä, joille työn vastuullinen johtaja on pyytänyt ne. Vastuullisen johtaja voi pyytää tutkijalle käyttöoikeudet verkkolevyyn ottamalla yhteyttä yliopiston IT-palveluihin ja vastaavasti myös pyytää niiden poistamista. Työn vastuullinen johtaja huolehtii siitä, että tutkimusta suorittavien käyttöoikeudet peruutetaan, kun heillä ei enää ole oikeutta käyttää tiloja tai resurssia tai kun heidän sopimuksensa tai muu oikeutensa käyttää tietoja päättyy. Käyttäjäprofiilein tai muulla tavoin huolehditaan siitä, että käyttöoikeudet henkilötietoihin on rajoitettu vain niitä tarvitseville. Tutkimusta suorittavien käyttöoikeudet peruutetaan, kun heillä ei enää ole oikeutta käyttää tiloja tai resurssia tai kun heidän sopimuksensa tai muu oikeutensa käyttää tietoja päättyy.

Muu:

Suorien tunnistetietojen käsittely:

- Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa.
 Analysoitava aineisto sisältää suorat tunnistetiedot.

14. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Tutkimusaineisto poistetaan. Koska kyseessä on viranomaisilta saatava aineisto, se jää salassa pidettävine tietoineen luonnollisesti viranomaisen haltuun, vaikka tutkijoille lähetetyt kopiot poistetaan. Käytössä on Taltio-verkkolevyalue yliopiston ylläpitämästä tallennusalueesta. Taltio-verkkolevyalueiden käytöstä tallennetaan audit-loki, jota säilytetään puoli vuotta. Tämän jälkeen tiedot poistuvat lopullisesti tutkijoiden käytössä olevalta verkkolevyiltä.

15. Oikeutesi rekisteröitynä sekä näihin tehtävät poikkeamat

Janne Salminen, yhteystiedot kohdassa 3.

Rekisteröidyn oikeuksiin tehtävät poikkeamat

Tietosuoja-asetuksen sekä kansallisen tietosuojalain nojalla rekisteröidyn oikeuksiin voidaan tehdä tiettyjä poikkeamia, kun henkilötietojen käsittelyperusteena toimii tieteellinen tutkimus ja oikeuksien toteuttaminen tekisi käsittelyn tarkoituksen (tässä tapauksessa tieteellisen tutkimuksen) joko mahdottomaksi tai aiheuttaisi huomattavaa haittaa käsittelylle.

Tarve tehdä poikkeamia rekisteröityjen oikeuksiin arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Tämän tietosuojaselosteen tutkimuksessa on todennäköisesti tarpeen tehdä poikkeamia seuraaviin rekisteröityjen oikeuksiin:

- Oikeus saada pääsy tietoihin (Artikla 15)
 Oikeus tietojen oikaisemiseen (Artikla 16)
 Oikeus tietojen poistamiseen (Artikla 17)
 Oikeus käsittelyn rajoittamiseen (Artikla 18)
 Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä (Artikla 20)

Päivämäärä: 12.3.2022

Vastustamisoikeus (Artikla 21)

Oikeutta siirtää tiedot järjestelmästä tai siirtää ne toiseen järjestelmään ei sovelleta tässä tutkimuksessa. Oikeutta siirtää tiedot järjestelmästä toiseen sovelletaan ainoastaan henkilötietojen automaattiseen käsittelyyn, kun henkilötiedot koskevat rekisteröityä ja ovat hänen toimittamiaan, kun henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen tai sopimukseen, ja kun tietojen siirto ei vaikuta haitallisesti kolmansien osapuolten oikeuksiin ja vapauksiin. Käsillä olevassa tutkimuksessa ei suoriteta henkilötietojen automaattista käsittelyä. Henkilötiedot eivät myöskään ole rekisteröityjen toimittamia, eikä tutkimus perustu suostumukseen vaan yleisen edun mukaiseen tieteelliseen tutkimukseen.

Mikäli tutkittava haluaa tarkastaa tietonsa, hän voi ottaa yhteyttä henkilötietoja koskevista asioista vastaavaan yhteyshenkilöön (Janne Salminen, yhteystiedot sivulla 2). Jokainen pyyntö käsitellään erikseen, ja pyyntöihin vastataan ilman aiheetonta viivytystä.

Mikäli tutkittava haluaa oikaista tai poistaa itseään koskevia tietoja, hän voi ottaa yhteyttä henkilötietoja koskevista asioista vastaavaan yhteyshenkilöön (Janne Salminen, yhteystiedot sivulla 2). Jokainen pyyntö käsitellään erikseen, ja pyyntöihin vastataan ilman aiheetonta viivytystä, joka tapauksessa kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Vastauksessa rekisterinpitäjän edustaja kertoo toimenpiteistä, joihin se on pyynnön vuoksi ryhtynyt. Jos pyyntöjä on monta tai ne ovat monimutkaisia, rekisterinpitäjän edustaja voi ilmoittaa vastauksessaan, että se tarvitsee niiden käsittelyyn enemmän aikaa. Tällöin määräaikaa voidaan jatkaa enintään kahdella kuukaudella. Määräajan jatkaminen on perusteltava. Jos rekisterinpitäjän edustaja kieltäytyy rekisteröidyn pyynnöstä, sen on ilmoitettava siitä rekisteröidylle viimeistään kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Kieltäytyminen on perusteltava. Rekisterinpitäjän edustajan on myös kerrottava rekisteröidylle mahdollisuudesta tehdä valitus valvontaviranomaiselle sekä käyttää muita oikeussuojakeinoja.

Mikäli tutkittava haluaa vastustaa tai rajoittaa käsittelyä, hän voi ottaa yhteyttä henkilötietoja koskevista asioista vastaavaan yhteyshenkilöön (Janne Salminen, yhteystiedot sivulla 2). Jokainen pyyntö käsitellään erikseen, ja pyyntöihin vastataan ilman aiheetonta viivytystä, joka tapauksessa kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Vastauksessa rekisterinpitäjän edustaja kertoo toimenpiteistä, joihin se on pyynnön vuoksi ryhtynyt. Jos pyyntöjä on monta tai ne ovat monimutkaisia, rekisterinpitäjän edustaja voi ilmoittaa vastauksessaan, että se tarvitsee niiden käsittelyyn enemmän aikaa. Tällöin määräaikaa voidaan jatkaa enintään kahdella kuukaudella. Määräajan jatkaminen on perusteltava. Jos rekisterinpitäjän edustaja kieltäytyy rekisteröidyn pyynnöstä, sen on ilmoitettava siitä rekisteröidylle viimeistään kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Kieltäytyminen on perusteltava. Rekisterinpitäjän edustajan on myös kerrottava rekisteröidylle mahdollisuudesta tehdä valitus valvontaviranomaiselle sekä käyttää muita oikeussuojakeinoja. Jos käsittelyä on rajoitettu, rekisterinpitäjän edustajan on ilmoitettava rekisteröidylle ennen kuin käsittelyä koskeva rajoitus poistetaan. Käsittelyä rajoitetaan poistamalla valitut tiedot.

Päivämäärä: 12.3.2022

Oikeuksien soveltuminen

Jos henkilötietojen käsittely tutkimuksessa ei edellytä rekisteröidyn tunnistamista eikä rekisterinpitäjä pysty tunnistamaan rekisteröityä, oikeutta tietojen tarkastamiseen, oikaisuun, poistoon, käsittelyn rajoittamiseen, ilmoitusvelvollisuuteen ja siirtämiseen ei sovelleta, ellei rekisteröity anna tunnistamisen mahdollistavia lisätietoja (tietosuoja-asetuksen 11 artikla).

Oikeus valituksen tekemiseen

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetulle, jos koet, että henkilötietojasi on käsitelty soveltuvan tietosuojalainsäädännön vastaisesti.

Tietosuojavaltuutetun yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki
Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki
Puhelinvaihe: 029 566 6700
Sähköposti (kirjaamo): tietosuoja(at)om.fi